

coop

**ELECCIONS
AUTONÒMIQUES**

2019

CONCOVAL
Confederació de
Cooperatives

COOPERATIVES, MÉS QUE EMPRESES

El cooperativisme és un actor clau per a l'èxit de les estratègies de futur dels territoris, les regions i els estats de la Unió Europea, que pot aportar solucions compartides a problemes socials com la desocupació, la deslocalització o la discriminació. Perquè estem davant d'una fórmula empresarial:

- ⦿ **Compromesa amb el territori:** Les cooperatives ni es venen ni se'n van.
- ⦿ **Generadora d'ocupació estable i de qualitat:** Bona part de les persones que treballen en les cooperatives són sòcies, amb el major grau d'estabilitat al qual es pot aspirar.
- ⦿ **Socialment responsable:** La cooperativa, per la seua pròpia definició ideològica, assumeix valors i principis que penetren la seua activitat econòmica i irradien una acció social i cultural, d'interés col·lectiu i general.

Les vendes de les cooperatives representen el 6,2% del PIB de la Comunitat Valenciana

NOMBRE DE COOPERATIVES	2.435
OCUPACIÓ TOTAL	81.015
VENDES	6.450 milions

Xifres a 31/12/16. Font: Llibre Blanc de l'Economia Social a la CV (Ciriec-España)

- ✓ Les cooperatives valencianes destaquen per la seua varietat, perquè n'hi ha de totes les grandàries, en tots els sectors econòmics, i estan presents en tot el territori.
- ✓ València és la província d'Espanya amb més persones treballant en cooperatives.
- ✓ Més del 80% dels llocs de treball en les cooperatives són indefinits, el 48% estan ocupats per dones i el 40% per menors de 40 anys.
- ✓ Entre les cinc majors empreses de la Comunitat hi ha dues cooperatives: Consum i Anecoop.
- ✓ Les cooperatives agroalimentàries generen el 26% del total de llocs de treball d'esta classe de cooperatives a nivell estatal i són el principal agent de vertebració territorial i desenvolupament rural en la Comunitat, alhora que avancen en el seu procés d'internacionalització (exportant en l'últim any per valor de 866 milions d'euros).
- ✓ El cooperativisme d'ensenyament de la Comunitat destaca com a focus d'innovació pedagògica i constitueix el principal agent de l'ensenyament laic concertat. En total: més d'un centenar de centres en els quals cursen els seus estudis 25.000 alumnes, des de l'educació infantil fins a la de postgrau. A més, en tot l'estat només hi ha dues cooperatives que impartisquen estudis universitaris, i una d'elles és la valenciana Florida.
- ✓ En algunes classes de cooperatives, com les elèctriques i les de crèdit, la Comunitat Valenciana destaca de manera excel·lent dins de l'estat espanyol.

LES COOPERATIVES EN L'AGENDA POLÍTICA

**Dos milions i mig de persones
formen part d'alguna cooperativa en la Comunitat Valenciana,
la qual cosa equival al 50% de la població en este territori.
És a dir: un de cada dos valencians són cooperativistes**

És just reconèixer que, en els últims anys, i coincidint amb una millora general de l'economia, el cooperativisme valencià ha experimentat certs avanços:

- ✓ S'ha aprovat el primer pla biennal de suport i foment del cooperativisme 2018-2019, Fent Cooperatives. Este document constitueix un instrument fonamental que ha vingut a donar compliment a una resolució aprovada per unanimitat de les Corts en 2013, en la qual s'instava al Consell a elaborar un pla d'impuls del cooperativisme en la Comunitat Valenciana, voluntat que va ser concretada i va adquirir posteriorment rang de Llei (art. 109 Decret legislatiu 2/2015, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Cooperatives de la Comunitat Valenciana).
- ✓ Les cooperatives, a través de la seua Confederació, estan presents en més plataformes de participació social, la qual cosa constata un major grau de reconeixement institucional i incrementa la visibilitat del cooperativisme. Esta és una senda que es va iniciar fa ja una dècada i que continua recorrent-se amb pas ferm.
- ✓ El nombre de cooperatives de nova constitució segueix una línia ascendent, al mateix temps que s'amplia també la base social de cooperativistes.
- ✓ El pressupost destinat a finançar les ajudes públiques a l'economia social, després de les intenses retallades que va experimentar en els anys més durs de la crisi econòmica (2009-2015), ha iniciat un procés de recuperació, encara que no s'han aconseguit encara les cotes prèvies a la crisi.
- ✓ S'ha legislat la contractació pública responsable, en la qual es reconeix el paper prevalent de les cooperatives i l'economia social en matèria de col·laboració públic-privada. Si bé esta normativa és estatal, té implicacions a nivell autonòmic i haurà de ser desenvolupada àmpliament en els pròxims anys.
- ✓ La RSE, capítol en el qual l'economia social exerceix un indiscutible lideratge, s'inclou ja amb naturalitat en tota reflexió econòmica, reconeixent-se de forma unànime la necessitat de conjuminar ètica i gestió empresarial.
- ✓ Els valors cooperatius s'han incorporat nítidament al discurs polític i s'han convertit en paradigma per a la pretesa transformació del model econòmic.

LES SET PRIORITATS

“El número set, per les seues virtuts ocultes, tendeix a realitzar totes les coses; és el dispensador de la vida i font de tots els canvis.”

Hipòcrates (460-370 a.c.)

Les necessitats d'un sector tan ampli i plural com el cooperativisme són, òbviament, molt diverses.

No obstant això, hem fet un esforç per a identificar les que, a mitjà termini, constitueixen les principals inquietuds globals del cooperativisme valencià:

1. Continuitat per al pla de suport i foment del cooperativisme en la Comunitat Valenciana *Fent Cooperatives*.
2. Participació directa de les cooperatives en el **diàleg social**, a través dels seus propis interlocutors.
3. Nova organització administrativa de les competències en matèria de cooperativisme dins de la Generalitat: una direcció general específica i un **servei propi per al Consell Valencià del Cooperativisme**.
4. **Ensenyament del cooperativisme** en tots els nivells d'educació reglada, des de la infantil fins a la universitària.
5. Prevalença del cooperativisme en la **contractació pública** i en les polítiques de Responsabilitat Social Empresarial.
6. Modificació i **actualització de la Llei de Cooperatives** de la Comunitat Valenciana.
7. Adaptació de la **formació professional no reglada** a les necessitats de les cooperatives.

Per a obtenir una visió completa de les necessitats del cooperativisme valencià, a estes qüestions generals hauran d'afegir-se les reivindicacions que traslladen les diferents organitzacions representatives sectorials del cooperativisme, totes elles reunides en el si de la Confederació.

Pla *Fent Cooperatives*. La continuïtat necessària

En 2017 es va aprovar el primer pla biennal de suport i foment del cooperativisme de la Comunitat Valenciana, denominat Fent Cooperatives.

Es tracta d'un pla molt ambiciós, que va nàixer amb la vocació de convertir-se en document programàtic que marcara l'acció pública i institucional en favor del cooperativisme en els anys següents. La visió del Fent Cooperatives és:

Aconseguir una millora en la competitivitat de les cooperatives valencianes, basada en quatre eixos fonamentals: el creixement sostenible, l'increment de l'ocupació de qualitat, l'avanç en la presència de joves i dones en àmbits empresarials de responsabilitat i l'extensió dels valors i principis propis del model cooperatiu a la resta del teixit empresarial valencià

Atés l'imperatiu legal contingut en l'article 109 de la Llei de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, en la desena legislatura caben dues noves edicions del pla, que bàsicament hauran d'estendre els objectius del primer i anar completant-los. Això sí: amb dotació pressupostària suficient.

Fent Cooperatives no pot ser patrimoni de cap partit polític. El pla és fruit del treball conjunt de les pròpies entitats cooperatives i, a més, respon a un mandat legal que al seu torn deriva d'un acord unànim de les Corts. Per tant, tots els partits van demanar aquest pla i tots els partits haurien de donar suport a el seu impuls i continuïtat.

El pla necessita, per a la seua execució, ser desenvolupat mitjançant un programa d'ajudes que entre en vigor al més prompte possible, que tinga un impacte transversal i que incloga a tota classe de cooperatives.

Este programa s'ha de regular en unes noves bases que atenguen les següents línies:

1. Incorporació de nous socis (especialment joves)
2. Incorporació de les dones als òrgans de govern
3. Suport a les inversions
4. Formació en matèria de gestió i govern de les cooperatives
5. Internacionalització
6. Investigació, desenvolupament i innovació
7. Digitalització
8. Constitució de cooperatives polivalents i amb fórmules innovadores
9. Consultoria especialitzada per a processos estratègics
10. Divulgació de la marca "Coop"

Diàleg social. No sense les cooperatives

Una vegada més, hem de recordar que la interlocució pública i la participació en fòrums i plataformes amb presència dels agents socioeconòmics és -sens dubte- la gran assignatura pendent del moviment cooperatiu valencià.

Portem anys reclamant estar representat en tots els organismes creats per les diferents Administracions Públiques en els quals ho estan els restants agents socioeconòmics. I és cert que en els últims anys s'han produït avanços en aquest sentit, però no han sigut suficients.

La Llei de Participació i Col·laboració Institucional (no exempta de polèmica, per cert) assenyala expressament al cooperativisme com a agent col·laborador.

Des del nostre punt de vista, esta circumstància garanteix que no hi haurà reculades en matèria d'interlocució del cooperativisme, però pot ser a més l'estímul perquè un govern valent s'atrevisca a enriquir el diàleg social mitjançant la incorporació de nous actors.

De fet, l'única forma que l'opinió del cooperativisme se senta a través dels seus legítims representants és que participem amb veu pròpia en els processos d'interlocució econòmica i social, contribuint així activa i directament a la recuperació econòmica i al progrés de la Comunitat Valenciana.

La Confederació ha mantingut sempre una actitud constructiva en els òrgans en què ha participat, i en molts casos hem actuat com a facilitador del consens entre altres parts, aportant la nostra experiència en els valors de participació democràtica, compromís amb la comunitat, intercooperació i responsabilitat social. El nostre propòsit sempre ha sigut, i continua sent, sumar.

Per això, ben entrat ja el segle XXI, en una època en la qual l'única constant és el canvi, ens sembla que és hora de fer un pas avant i incloure el cooperativisme en el diàleg social. Perquè el que es faça per a les cooperatives, es faça amb les cooperatives.

**Reconeixement del cooperativisme valencià
com a participant institucional, a través de la seua Confederació, en tots
els temes que afecten tant a polítiques públiques transversals com a sectorials**

El cooperativisme en la Generalitat. Més recursos i més especialització.

El cooperativisme, en la seua consideració global com a agent estratègic de desenvolupament empresarial i social, mereix un gest polític que reconega la seua importància i li done visibilitat dins de l'Administració de la Generalitat. La manera que proposem de fer-ho és elevar la categoria dels òrgans que assumeixen les competències en matèria d'economia social, creant una **direcció general específica de Cooperativisme i Economia Social, dins de la cartera transversal d'economia**. Eixa direcció general ha de tindre mitjans, humans i materials, suficients per a atendre els seus tres serveis:

1. **Consell Valencià del Cooperativisme.** És l'òrgan de promoció, assessorament i planificació de la política i legislació en matèria de cooperatives. Per a poder exercir adequadament les ambicioses funcions que la llei li atorga, el pla estratègic del Consell (aprovat en 2016) contemplava la creació d'un servei independent que s'ocupe exclusivament de gestionar els seus assumptes per a afrontar els reptes que té davant si després d'uns anys de certa recuperació: la posada en marxa de la mediació cooperativa, la creació d'una web pròpia que funcione com a eina d'informació i comunicació amb els usuaris, el control i seguiment de l'activitat dels seus àrbitres i liquidadors per a garantir la qualitat del servei, i el puntual seguiment del pla biennal Fent Cooperatives.
2. **Registre de Cooperatives i Societats Laborals.** En els últims anys s'ha fet un esforç important per a adaptar aquest Registre a les tecnologies de la informació i la comunicació actuals, però este ens necessita d'un nou reglament que substituísca al de 1986, Més enllà del mandat legal que exigeix la seua publicació, este nou Reglament està justificat per raons òbvies de modernització, digitalització, descentralització administrativa, coordinació d'oficines i homogeneïtzació de criteris registrals.
3. **Promoció i Foment de l'Economia Social.** La falta d'eficàcia en la gestió de les subvencions a l'economia social és un "*problema històric*" que les cooperatives vénen patint fa més d'una dècada. És cert que s'han fet esforços en els últims temps per incrementar el pressupost destinat a donar suport a l'economia social. No obstant això, la falta de recursos en l'òrgan gestor i unes línies d'ajudes antiquades han donat com a resultat que l'execució del programa no s'haja pogut portar a terme de manera satisfactòria. Urgeix imposar en aquesta àrea una gestió eficaç i orientada al beneficiari.

Un servei propi per al Consell Valencià del Cooperativisme
Un Registre de Cooperatives del segle XXI
Una política de foment del cooperativisme orientada al destinatari

Educar en la cooperació.

Cooperativisme en l'ensenyament reglat

Més enllà de qualsevol consideració de caràcter ètic, els éssers humans estem predisposats a l'acció col·lectiva.

Traslladat este principi universal a l'activitat empresarial, la cooperació és l'actitud més “natural” i la que millor pot contribuir a un desenvolupament econòmic integral i sostenible.

Quan parlem de la necessitat d'impulsar el model cooperatiu, no estem apel·lant al buenisme, sinó exigint una transformació. I no hi ha eina de transformació més poderosa que l'educació.

Educar en la cooperació és la millor manera d'assegurar el futur en una societat que es vol responsable, compromesa i sostenible.

Per això, la cooperació ha d'ensenyar-se en tots els nivells de l'educació reglada, des de la infantil fins a la universitària. I, en cada nivell, ha de fer-se de la manera que millor convinga a l'edat i condició dels seus destinataris: bé des del punt de vista dels valors, o bé des de l'enfocament la pràctica cooperativa. Centrant-nos en esta segona perspectiva, l'acció es concreta a donar a conèixer a la nostra joventut els principis i valors de l'opció cooperativa a l'hora d'abordar una iniciativa empresarial. Per a això, proposem tres actuacions concretes:

1. El **foment de les cooperatives escolars com a eina pedagògica**, especialment en els ensenyaments primària i secundària.
2. L'**aprofundiment en la fórmula cooperativa dins dels ensenyaments universitaris** relacionats amb qüestions empresarials i mercantils
3. La **representació directa en el Consell Valencià de la Formació Professional**.

Estos plantejaments estan completament alineats amb el desenvolupament de l'Agenda 2030 i la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides. Precisament el quart dels 17 ODS es refereix a garantir una educació de qualitat i inclou entre les seues metes “*assegurar que tots els alumnes adquirisquen els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, entre altres coses mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i els estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible*”. És evident que estos valors no són patrimoni del cooperativisme. Com també ho és que la cooperativa és la fórmula que millor compagina amb ells.

Contratació pública amb criteri social. Una responsabilitat ineludible

El cooperativisme és el germen de la RSE (responsabilitat social empresarial), paradigma d'una economia al servei de les persones l'objecte de les quals sempre ha sigut la satisfacció de l'interés general i no solament de l'interés col·lectiu dels seus integrants.

Per la seua pròpia naturalesa jurídica, pels seus valors, per la seua àmplia xarxa territorial i pel seu compromís amb la qualitat de vida de la ciutadania, el cooperativisme constitueix un model idoni per a col·laborar amb els poders públics en la prestació de serveis públics.

Les cooperatives estan preparades per a assumir en condicions òptimes i amb la màxima rendibilitat social la coresponsabilitat en la gestió de serveis com l'ensenyament, l'atenció a persones dependents, l'habitatge o el transport.

La **Llei de Contractes del Sector Públic, aprovada en 2017**, configura un nou escenari per a la contractació pública a Espanya i suposa una oportunitat per a incorporar a esta de forma efectiva criteris socials que establisquen una discriminació positiva a favor de les cooperatives.

Esta legislació ha de ser desenvolupada territorialment, ja que el seu àmbit d'aplicació fonamental està en les Administracions locals i autonòmica.

La Comunitat Valenciana, que ja ha demostrat la seua vocació pionera en matèria de responsabilitat social i de transparència. pot ara a més convertir-se en referència per a la resta de l'Estat assumint la **divulgació d'una guia de compra pública responsable i foment de la contractació pública d'entitats i empreses de l'economia social**.

La millora dels concerts amb les cooperatives d'ensenyament i la posada a la disposició de les cooperatives d'habitatges de sòl públic per a la promoció i gestió d'habitatge assequible, per exemple, són dues mesures que han d'abordar-se en aquest nou marc jurídic.

**Inclusió de clàusules socials i reserves de contracte
en els processos de compra i contractació
per part de les Administracions Públiques autonòmiques i locals.**

Modificació de la Llei de Cooperatives. Revisant per a actualitzar

L'última reforma de la Llei de Cooperatives de la Comunitat Valenciana és de 2014.

En la pròxima legislatura es plantejarà una modificació de la llei amb el propòsit de revisar-la i actualitzar-la, promovent també l'harmonització amb les últimes lleis de cooperatives publicades a Espanya. Tot això, sense pertorbar l'essència de la nostra llei, que continua sent vàlida.

Més enllà del contingut de la reforma, que no és objecte d'este document, és important destacar la unanimitat aconseguida en tots els processos legislatius que el cooperativisme ha promogut fins hui en la Comunitat Valenciana (de fet, l'actual llei, de 2003, va ser aprovada per les Corts mitjançant el procediment de lectura única). Així mateix, les nostres lleis han sigut sempre exemple de modernitat i valentia, i han inspirat a altres comunitats autònomes.

**Igual que en els anteriors processos legislatius,
la Confederació plantejarà un procés de participació i consens
que derive en un projecte compartit,
que siga presentat conjuntament per la Generalitat i el sector cooperatiu.**

Siga com siga el signe del partit en el govern, és fonamental que hi haja una comprensió per part de tots els grups parlamentaris de quins són les raons que fan necessària la reforma. Per això, la Confederació presentarà i explicarà a tots els partits amb representació en Les Corts les raons i el sentit de la reforma.

Com a avançament dels temes que inclourà la proposta, i més enllà de precisions de caràcter tècnic, tenim:

- Aclariment del concepte legal d'activitat cooperativizada de les cooperatives valencianes dins del marc jurídic estatal.
- Harmonització de la regulació en matèria d'impugnació d'acords amb la nova legislació de societats.
- Aclariment del règim de reembossament d'aportacions
- Dret de vot ponderat
- Reforç del cooperativisme de segon grau i dels acords de intercooperació
- Foment del Cooperativisme

Formació professional no reglada. Un trage que no encaixa a les cooperatives

La formació, qualificació i especialització dels qui treballen en elles és un objectiu prioritari per a millora de la competitivitat de totes les empreses. També de les cooperatives.

Per això, les entitats representatives del cooperativisme presten una especial atenció permanent a la formació en noves aptituds i al reciclatge professional de les persones emprades en les cooperatives que associen. I ningú millor que eixes entitats coneix i atén les necessitats formatives dels seus socis.

Ara com ara, tant el consell general com el de direcció de Labora (abans Servef), que són els òrgans de la Generalitat d'assessorament, consulta i participació en matèria de creació d'ocupació i inserció laboral, estan restringits reglamentàriament als representants de les entitats sindicals i empresarials més representatives, obviant al sector de l'economia social.

En l'àmbit estatal, en canvi, la Llei que regula el Sistema de Formació Professional per a l'Ocupació en l'Àmbit Laboral (de 2015), estableix que la detecció de necessitats, així com el disseny, la programació i la difusió de l'oferta formativa per a treballadors ocupats, es realitzarà amb la participació de les organitzacions intersectorials representatives de l'economia social, precepte que no ha sigut traslladat als organismes de la Generalitat.

El cooperativisme, a través de la seua Confederació, ha d'estar present en el consell general del Servei Valencià d'Ocupació i Fomació i participar de ple dret en el debat i la presa de decisions d'este organisme

Només així les línies d'actuació i els plans d'este organisme s'ajustaran realment a les necessitats de les cooperatives, cosa que ara no ocorre.

Això exigeix la modificació del Decret que regula l'òrgan.

Les lleis, que han de tindre vocació de permanència per a donar seguretat jurídica en un estat de Dret, no poden no obstant això tindre vocació d'eternitat. I la realitat, tossuda, ha demostrat que hi ha deficiències que només poden corregir-se comptant amb els interlocutors adequats.

Gràcies
per escoltar-nos

Per a més informació:

96 315 33 91

www.concoval.es